

SEMINARIUM W RAMACH WSPÓŁPRACY BILATERALNEJ „CULTURAL HERITAGE AND THE CLIMATE CHANGES. NEW PERSPECTIVES”

Posted on 14 stycznia 2025

Dzisiaj w Krakowie rozpoczęło się seminarium inauguracyjne projektu we współpracy bilateralnej pomiędzy Narodowym Instytutem Dziedzictwa a norweską instytucją Riksantikvaren, pt. "Cultural Heritage and the Climate Changes. New perspectives". Seminarium jest częścią dwudniowej wizyty studyjnej przedstawicieli Riksantikvaren w Polsce. Celem spotkania jest zaangażowanie ekspertów w dyskusję nad zagadnieniami związanymi z ochroną dziedzictwa w kontekście zmian klimatu.

Projekt „Cultural Heritage and the Climate Changes. New perspectives”

Projekt „Cultural Heritage and the Climate Changes. New perspectives” jest kontynuacją wcześniejszych działań podjętych w ramach inicjatywy „Cultural Heritage and Climate Change” i koncentruje się na analizie możliwości wdrożenia systemu prewencyjnej konserwacji dziedzictwa kulturowego, wzorowanego na modelu *Monumentenwacht* funkcjonującym w Holandii. System ten opiera się na regularnych inspekcjach obiektów zabytkowych, dostarczających właścicielom oraz zarządom informacji o stanie technicznym budynków i wskazówek dotyczących ich właściwej konserwacji. Istotnym elementem modelu jest również edukacja i podnoszenie świadomości na temat znaczenia prewencyjnej ochrony budynków historycznych.

Głównym celem inicjatywy „Cultural Heritage and the Climate Changes. New perspectives” jest analiza możliwości wdrożenia podobnych rozwiązań w Polsce i Norwegii. W kontekście coraz bardziej dynamicznych zmian klimatycznych oraz ich wpływu na dziedzictwo kulturowe, konieczność wprowadzenia efektywnych strategii prewencyjnych staje się kluczowa. Regularna konserwacja jest znacznie bardziej efektywna kosztowo i organizacyjnie niż kompleksowe renowacje, a odpowiednio opracowane systemy monitorujące mogą znacząco zwiększyć ochronę obiektów historycznych.

Wizyta studyjna w Polsce - Kraków i Zakopane

Wizyta studyjna w Krakowie (13–15 stycznia 2025) koncentruje się na wymianie doświadczeń i analizie prewencyjnej konserwacji dziedzictwa kulturowego. Przedstawiciele norweskiej instytucji Riksantikvaren oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa biorą udział w seminarium poświęconym metodom ochrony zabytków. W programie znajdują się prezentacje dotyczące strategii konserwacji architektury drewnianej, roli niematerialnego dziedzictwa w zachowaniu budowli historycznych oraz wpływu zmian klimatycznych na zarządzanie dziedzictwem. Omówione zostaną także doświadczenia związane z norweskim funduszem renowacyjnym oraz funkcjonowaniem systemu *Monumentenwacht* w Europie.

Druga część wizyty poświęcona będzie badaniu tradycyjnych technik rzemieślniczych. Uczestnicy wezmą udział w spacerze śladami krakowskich witraży, a następnie odwiedzą Muzeum Witrażu. Kolejnego dnia eksperci przeanalizują metody ochrony drewnianej architektury Zakopanego oraz poznają tradycyjne techniki ciesielskie stosowane w regionie Podhala.

Realizacja projektu

W ramach projektu planowane są kolejne działania:

- Analiza istniejących systemów prewencyjnego monitoringu i konserwacji
- Identyfikacja luk i wyzwań w systemach ochrony dziedzictwa kulturowego
- Analiza metod stosowanych w systemie *Monumentenwacht*
- Ocena roli tradycyjnych technik rzemieślniczych
- Badanie rozwiązań związanych z efektywnością energetyczną

Kolejne wydarzenia, które odbędą się w ramach realizacji współpracy to podróż studyjna do Holandii i Belgii oraz udział w międzynarodowej konferencji poświęconej monitoringowi prewencyjnemu, która odbędzie się w marcu w Bratysławie, na Słowacji.

W wyniku realizacji projektu powstanie raport końcowy podsumowujący działania podjęte w ramach inicjatywy. Dokument ten zawierać będzie rekomendacje dotyczące możliwości wdrożenia systemu prewencyjnej konserwacji w Polsce i Norwegii, zarówno w

pełnym zakresie, jak i w formie dostosowanych rozwiązań opartych na najlepszych praktykach europejskich.

zastępca dyrektora NID, dr Andrzej Siwek podczas seminarium w Krakowie, fot. NID/P.Adamczyk

wystąpienie Agaty Muchy, NID, fot. NID/P.Adamczyk

wystąpienie Vegarda Berggårda, Riksantikvaren, fot. NID/P.Adamczyk

wystąpienie dr Anny Kozioł-Słupskiej i dr Karoliny Grabowskiej-Garczyńskiej, NID, fot. NID/P.Adamczyk

wystąpienie Marty Kamińskiej, fot. NID/P.Adamczyk